

ΟΤΔΒΛΪ Π.

1. ΚΡΙΤΙΚΑ.

Dr. phil. Ath. Buturas (Mitarbeiter am historischen Wörterbuche der griechischen Sprache in Athen). *Ein Kapitel der historischen Grammatik der griechischen Sprache*. Über die gegenseitigen Beziehungen der griechischen und der fremden Sprachen, besonders über die fremden Einflüsse auf das Griechische seit der nachklassischen Periode bis zur Gegenwart. Leipzig, Dieterich'sche Verlagsbuchhandlung, Theodor Weicher, 1910, σελ. 112+4, εις 8-ον.

Ὁ συγγραφεὺς τῆς παρούσης μελέτης δὲν προυτίθετο δι' αὐτῆς νέον τι νὰ προσφέρῃ τῇ ἐπιστήμῃ, ἀλλὰ τὰ τυχὸν γνωστὰ ἐν σχέσει πρὸς τὰ ζητήματα, ὧν φιλοτίμως ἤψατο, καταλλήλως νὰ συμπαραστήσῃ. Ἡ ὅλη πραγματεία διαίρεται εἰς ἑπτὰ κεφάλαια, ὧν καὶ ἀπλῶς οἱ τίτλοι εἶναι ἱκανοὶ νὰ δώσωσιν ἰδέαν τοῦ περιεχομένου αὐτῶν. «I. Über die Bedeutung der gegenseitigen Lehnwörter für die historische Grammatik der griechischen Sprache» (σελ. 14—28). — «II. Beziehungen des Griechischen zu den semitischen Sprachen» (σελ. 28—44). — «III. Beziehungen des Griechischen zu den anderen orientalischen und zu den nördlich von Griechenland gesprochenen alten Sprachen» (σελ. 44—55). — «IV. Beziehungen des Griechischen zu dem Lateinischen» (σελ. 55—69). — «V. Beziehungen des Griechischen zu den romanischen Sprachen und zu dem Germanischen» (σελ. 69—82). — «VI. Beziehungen des Griechischen zu den Balkansprachen» (σελ. 82—96). — «VII. Beziehungen des Griechischen zu dem Türkischen» (σελ. 96—100). Τῆς ὅλης πραγματείας προτάσσεται (σελ. 7—14) γενικὴ προδιόκησις. Ἐν τέλει δὲ ταύτης ἀκολουθοῦσιν ἐπίλογος (σελ. 100—107) καὶ πίνακες δύο, ὁ μὲν (σελ. 108—110) τῶν πραγμάτων, ὁ δὲ (σελ. 111—112) τῶν λέξεων. Παράρτημα δὲ τοῦ βιβλίου ἀποτελοῦσιν αἱ σελ. a—h, ἐν οἷς λέγεται «Einiges über das von Prof. G. Hatzidakis angekündigte Historische Wörterbuch der griechischen Sprache», ὅπερ ἤδη πρότερον ἐνεφανίσθη ἑλληνιστὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως μεταπεφρασμένον ἐν τῇ «Βυζαντιδῷ» τόμ. Α' (1909) σελ. 494—501.

Ἐν τέλει ἐκάστου τῶν κεφαλαίων κεῖται σχετικὴ βιβλιογραφία. Αὕτη εἶναι ἱκανῶς πλουσία καὶ δικαίως ἐπηνέθη (ιδεὲ Μ. Τριανταφυλλίδην ἐν «Λαογραφία»

φία», τόμ. Β', 1910, σελ. 486 κ. έ. — πρβλ. και 'Ι. Καλιτσουνάκιν εν Mitteilungen des Seminars für Orientalische Sprachen XII (1910) τόμ. Β' σελ. 153), αλλά πρὸς τελειότερον ταύτης καταρτισμόν, εν ἡ περιπτώσει τὸ δεύτερον ἐκδοθῆ ἢ πραγματεία, ἐπιτραπήτω μοι ἐνταῦθα νὰ παράσχω τὰς συμβολὰς μου, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ κυριώδης ἀξία ταύτης ἐγκεῖται εν τῇ συγκεντρώσει τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας.

Σελ. 26. Περὶ τῆς ἐναλλαγῆς τοῦ λ και ρ ἰδὲ τὸ ἄρθρον τοῦ J. Psichari, Essai de grammaire historique sur le changement de λ en ρ devant consonnes en grec ancien, médiéval et moderne (Extrait des Mémoires Orientaux, publiés par l'École des Langues orientales vivantes, Paris 1905). Ἐν Παρισίοις 1905.

Αὐτόθι, σελ. 26. Ἐνταῦθα, προκειμένου περὶ τῶν σχέσεων Ἰνδικῆς και Ἑλληνικῆς, μνημονευτέον τὸ ἄρθρον Louis H. Gray και Montgomery Schuyler, «Indian Glosses in the lexicon of Hesychios» εν τῷ American Journal of Philology τόμ. KB' (1901) σελ. 195—202.

Σελ. 40. Περὶ τῆς λέξεως Σάββατον ἰδὲ τὰ ἄρθρα: J. Babad «Samedi» εν τῇ Zeitschrift für romanische Philologie, τόμ. IZ' (1893) σελ. 563—566.— Wilh. Schulze, «Samstag» εν τῇ Zeitschrift für vergleichende Sprachforschungen τόμ. ΔΓ' (1891) σελ. 366—386.— Gust. Meyer, Zur Geschichte des Wortes «Samstag» εν ταῖς Indogermanische Forschungen, τόμ. Δ' (1894) σελ. 326—344.— Ἡ δὲ και ὑπὸ τοῦ Ἀ. Μπούτουρα μνημονευομένη ἐργασία τοῦ A. Thumb «Die Namen der Wochentage im Griechischen», συνημμένη ἐτέρᾳ διατριβῇ «Die Albanesischen Wochentage», κεῖται, ὀρθότερον τῆς παραπομπῆς γινομένης, εν Zeitschrift für Deutsche Wortforschung, τόμ. Α' (1900), σελ. 163—173 και 173—175 (ἡ σχετικὴ πρὸς τὰ Ἀλβανικά).

Σελ. 41. Περὶ τῆς γλώσσης τῆς Βίβλου ἀξία ἰδίᾳ σημειώσεως τὰ περιεκτικὰ μὲν, ἀλλ' ἀξία πλείστου λόγου ἄρθρα τοῦ Ad. Deissmann, Die Sprache der griechischen Bibel, εν τῇ Theologische Rundschau, τόμ. Θ' (1906) σελ. 210—229 και 463—472 (ἐνθα πλείστη ἀρχαιοτέρα φιλολογία). Ἐπίσης μνημονευτέον ἐνταῦθα τὸ προγενεστέρως φανὲν ἄρθρον τοῦ P. Fredericq «Les conséquences de l'évangélisation par Rome et par Byzance sur le développement de la langue maternelle des peuples convertis» εν τῷ Bulletin de l'Académie royale de Belgique, Classe des lettres, etc, n° 11, τοῦ 1903, σελ. 738—751 (ἐπὶ τῇ βάσει πλουσίας βιβλιογραφίας). Ἐπίσης μνημονευτέα και ἄλλα σχετικὰ μελετήματα τοῦ Ad. Deissmann παραδόξως μὴ σημειούμενα ὑπὸ τοῦ Α. Μπούτουρα. Οὕτω δὲ: Ad. Deissmann: «Bibelstudien» και «Neue Bibelstudien» (Marburg 1895, 1897). «Die Hellenisierung des semitischen Monotheismus» (Sonderabdruck aus den: «Neuen Jahrbüchern für das klassische Altertum, Geschichte und deutsche Literatur» 1903. Leipzig 1903). «Die Urgeschichte des Christentums im Lichte der Sprachforschung» (Tübingen 1910).

Αὐτόθι, σελ. 42. Περὶ συναφῶν πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Hesseling ἐκδεδομένην Πεντάτευχον τοῦ ἔτους 1547 (περὶ ἧς ἰδὲ και Γ. Χατζιδάκιν εν Litterarisches Zentralblatt τοῦ 1898 σελ. 1583—1585 και τὰ ὑπὸ F. Perles εν Byzantinische Zeitschrift, τόμ. Β', 1893, σελ. 568—584 σημειωθέντα και ὑπὸ L. Belleli

ἐν *Revue des Études Juives*, τόμ. KB', 1910, σελ. 134—136 (οὕτω), πρὸς ἃ ἰδὲ τὰ ἀντιπαρατηρηθέντα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ D. C. Hesselting αὐτόθι σελ. 314—318) ἰουδαϊκῶν βιβλίων, ἦτοι τῶν ἐλληνιστῶν δι' ἐβραϊκῶν στοιχείων γεγραμμένων ἰδὲ τὸ ἄρθρον τοῦ A. Neubauer, *On Non-Hebrew languages used by Jews* ἐν τῇ *The Jewish quarterly Review* τόμ. Δ' (1892) σελ. 9—19 (ἰδὲ τὰ σημειωθέντα περὶ τῆς διατριβῆς ταύτης καὶ ὑπὸ K. Krumbacher ἐν *Byz. Zeitschrift*, τόμ. B', 1893, σελ. 347). Ἰδὲ σχετικῶς καὶ τὰκόλουθα ἄρθρα D. C. Hesselting, *Le Livre de Jonas* ἐν τῇ *Byzantinische Zeitschrift*, τόμ. I' (1901) σελ. 208—217. Ἐπίσης τὸ ἄρθρον τοῦ Σ. Παπαγεωργίου, «Ἑλληνο-εβραϊκαὶ Ἐλεγείαι» ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ ἐν Ἀθήναις Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασοῦ, ἔτος Ε' (1901) σ. 157 κ. ἐ. — Ἰδὲ τὰ ἐν τῇ ἐφημερίδι Ἀθηνῶν «Νουμᾶ» τοῦ 1905 διαμειφθέντα ἄρθρα τοῦ Α. Βελέλη καὶ Μ. Χαίμη περὶ τῆς καταγωγῆς τῆς Ἑβραϊκῆς κοινότητος Κερκύρας. Τέλος ἰδὲ καὶ τὰ ἐπ' ἐσχάτων δημοσιευθέντα ὑπὸ M. Schwab «*Une cantique de liturgie juive en langue Grecque*» ἐν τῇ *Revue des Études Grecques* τόμ. ΚΔ' (1911) σ. 152—167. (Πρβλ. καὶ *Journal Asiatique*. τόμ. ΙΘ' (ν. σ.) 1912, σελ. 195 κ.ἐ). — Πολυάριθμα δὲ τεκμήρια ἐξ ἐπιγραφῶν, ἐξ ὧν τρανῶς ἀποδείκνυται τὸ ἐλληνόφωνον πολλαχοῦ τῶν Ἰουδαίων, ἰδὲ ἐν τῇ διατριβῇ τοῦ J. Oehler, «*Epigraphische Beiträge zur Geschichte des Judentums*» ἐν τῇ *Monatschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judentums*, τόμ. ΝΓ' (= νέας σειρᾶς ΙΖ', 1909) σελ. 292—302, 443—453, 524—538.

Αὐτόθι, σελ. 42. Τὸ περὶ τῆς ἀραβικῆς λέξεως γάιδαρος ἄρθρον τοῦ Γ. Ν. Χατζηδάκι κεῖται προχειρότερον ἐλληνιστῶν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτοῦ: «*Γλωσσολογικαὶ Μελέται*», τόμ. Α', σ. 214—235. Ἐνταῦθα καὶ τινες προσεθῆκαι εἰς τὸ ἄρθρον, καθ' ἃ τοῦτο ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον γερμανιστῶν, ἐκ τῆς «*Ἀθηνᾶς*» τόμ. Η' σελ. 143 καὶ 368 εἰλημμένα. — Πρβλ. καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Fr. Hommel σημειωθέντα ἐν *Byzantinische Zeitschrift*, τόμ. Ε' (1896) σ. 624, ἐπίσης τὰ ὑπὸ H. Pernot ἐν *Vollmöller, Romanischer Jahresbericht* τόμ. Δ' (1895—96) σελ. 363—64 καὶ ὑπὸ τοῦ Wessely ἐν *Studien zur Paläographie und Papyruskunde* τόμ. Β' (1902). Ἐπίσης πρβλ. Krumbacher ἐν *Byzantinische Zeitschrift* τόμ. ΣΤ' (1897) σελ. 616 καὶ τόμ. ΙΑ' (1902) σελ. 597. — Ἐπίσης περὶ τῆς λέξεως γάιδαρος καὶ τῶν παραλλαγῶν ταύτης ἰδὲ τὸ ἄρθρον τοῦ D. C. Hesselting: «*Ad papyrus Amherstianum XLIII*», ἐν τῷ «*Album gratulatorium in honorem Henrici van Herwerden*», Trajecti ad Rhenum, Kemink 1902, σελ. 99—106.

Αὐτόθι, σελ. 42. Μνημονευτέα ἢ ἀξιόλογος πραγματεία τοῦ S. Fränkel: *Beitrag zum aramäischen Wörterbuch* ἐν τῇ *Zeitschrift für Assyriologie* τόμ. Θ' (1894) σελ. 1—10 (ἐν αὐτῷ ἰκαναὶ λέξεις ἐλληνικαὶ εἰς τὴν ἀραμαϊκὴν εἰσηγμέναι). Τοῦ δὲ βιβλίου τοῦ S. Krauss (οὗ ὁ τίτλος καὶ ἡ ἔκτασις ἀκριβέστερον ἔχει: «*Griechische und lateinische Lehnwörter im Talmud, Midrasch und Targum von Samuel Krauss. Mit Bemerkungen von Immanuel Löw. Preisgekrönte Lösung der Lattes'schen Preisfrage...*» Μέρος Α' καὶ Β'. Ἐν Βερολίνῳ 1898, 1899. Ὁ Ἀ. Μπούτουρας ἀναφέρει τὸ ἔργον ὡς μονότομον ἐκδοθὲν ἐν ἔτει 1898) μνημονευτέα ἢ σπουδαία καὶ πλεῖστα διορθωτέα καὶ προσθετέα περιέ-

χουσα κριτική τοῦ Leopold Cohn ἐν Monatschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judentums τόμ. ΜΔ'. σελ. 561—70 καὶ τὸ συμπληρωματικὸν ἄρθρον αὐτοῦ ὑπὸ J. Fürst, Zur Erklärung griechischer Lehnwörter im Talmud und Midrasch αὐτόθι τόμ. Β' (τῆς νέας σειρᾶς), 1894, σελ. 305—311, 337—342 καὶ ἡ κριτικὴ τοῦ A. Thumb ἐν Indogermanische Forschungen, Anzeiger IA', 1, σελ. 96—99 καὶ L. de Nobiscu ἐν Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes τόμ. IZ' (1903) σελ. 192—196.

Σελ. 43. Μνημονευτέον καὶ J. Perles, Beiträge zur rabbinischen Sprach- und Altertumskunde. (Sonderabdruck aus «Monatschrift für Geschichte und Wissenschaft des Judenthums» 37 Jahrgang). Breslau 1893, σελ. 49. (Ἐν αὐτῷ πλεῖστα δάνεια ἐκ τῆς ἐλληνικῆς καὶ δὴ τῆς μεσαιωνικῆς ἡμῶν γλώσσης δέκνουνται). Καὶ τὸ ἄρθρον τοῦ Moïse Schwab, Mots grecs et latins dans les livres hébreux du Moyen Age ἐν τῇ Journal Asiatique, τόμ. Δ' (Θ' τῆς νέας σειρᾶς) σελ. 565—568.

Αὐτόθι, σελ. 43, ἡ διατριβὴ περὶ ἧς ὁ Α. Μπούτουρας σημειοῖ «Eine Abhandlung über viele Wörter (gegen 100) von Steiner, welche aus dem Griechischen ins Arabische eingedrungen sind, ist in der Rev. de Phil. et de l'hist. ancienne 17 (1893), 97», ἔχει ὀρθότερον τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν τίτλον ὡς ἐξῆς: «F. du Mely—H. Courel, Les lapidaires grecs dans la littérature arabe du Moyen-Age ἐν τῇ Revue de Philologie, τόμ. IZ' (1893) σελ. 63—78, 120—128».

Ἐπίσης αὐτόθι, σελ. 43, μνημονευτέα τὰ ἄρθρα: S. Krauss, Sur la sémantique des mots Talmudiques empruntés au grec ἐν τῇ Revue des Etudes Juives τόμ. ΑΘ' (1899) σελ. 53—61. (Πρβλ. καὶ τὴν κριτικὴν τοῦ F. Perles ἐν τῇ Orientalische Literarische Zeitung τόμ. Γ', 1900, σελ. 414—422). — A. Schlatter, Verkanntes Griechisch ἐν τῷ Beiträge zur Förderung christlicher Theologie τόμ. Δ' (1900) σελ. 49—84. Μνημονευτέον τέλος M. Lidzbarski, Handbuch der nordsemitischen Epigraphik. 2 Teil. Weimar 1898 (ιδὲ κριτικὴν τοῦ ἔργου ὑπὸ Homner ἐν Byz. Zeit. τόμ. Α', σελ. 308 κ. ἐ.). Ἐν σελ. 204—388 τοῦ λεξικοῦ τούτου ἀναγράφονται καὶ 255 λέξεις δάνεια ἐκ τῆς ἐλληνικῆς.

Αὐτόθι, σελ. 43. Σημειωτέον ὅτι αἱ τοῦ Karl Vollers: «Beiträge zur Kenntnis der arabischen Sprache in Ägypten» ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ Zeitschrift der deutschen morgenländischen Gesellschaft τόμ. MA' (1887), Ν' (1896), NA' (1897) σελ. 294—318 μετὰ προσθηκῶν ἐν σελ. 323—326. Ἐν σελ. 298 ἀπορρίπτεται διὰ λόγους φωνητικῶν ἡ περὶ τῆς λέξεως šifr = ψηφοφορία, ψηφορία ἐτυμολογία τοῦ Krumbacher (ἐν Byzantinische Zeitschrift τόμ. Β' σελ. 299, Γ' σελ. 639 κ. ἐ.).

Αὐτόθι, σελ. 43. Περὶ τῆς ἐτυμολογίας τοῦ šifr = ψηφο(φο)ρία ιδὲ καὶ τὰ ἄρθρα τοῦ H. Suter καὶ A. Fischer ἐν τῇ Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft, τόμ. NZ' (1903) σελ. 576 κ. ἐ. καὶ 783—793. — Περὶ τῆς ἀραβικῆς λέξεως Sûfi, προσελθούσης ἐκ τῆς ἐλληνικῆς σοφός, ιδὲ τὸ ἄρθρον τοῦ Theodor Nöldeke ἐν ἰδίῳ τεύχει, ἄνευ τόπου καὶ χρόνου, ἀποσπάσματι ἄγνωῶ ἐκ ποίου περιοδικοῦ (ἡ ἐπιγραφή τοῦ τευχιδίου ἐκ σελ. 4 ἔχει: Sûfi von Theodor Nöldeke).

Σελ. 53. Κατὰ καθήκον βιβλιογραφικὸν ἔδει νὰ μνημονευθῆ ἡ μελέτη τοῦ Πασχαλίδου Ἀρμενόφωνοι Ἕλληνες ἐν Χουδίω τῆς Μικρασίας ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐβδομάδι» τοῦ 1891, ἀριθ. 45.

Σελ. 54. Ἡ σπουδαιότατη ἐργασία τοῦ καθηγητοῦ C. Jireček, Die Romanen in den Städten Dalmatiens während des Mittelalters ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν τμημάτων δημοσιευθέντων ἐν τοῖς Denkschriften der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien, Philosophisch-historische Klasse, τόμ. MH' (1901), MO' (1903—1904). Ἐν τῷ Α' μέρει σελ. 78—93 «7 Der romanische Dialect der Dalmatiner», ἔνθα πλεῖστος λόγος περὶ τῆς ἐπιδρασεως τῆς Ἑλληνικῆς. Ἐν τῷ Β' μέρει, σελ. 20 «A) Vornamen. a) Romanische, griechische, altchristliche und andere Vornamen (mit Ausschluss der Slavischen) in den alten Städten Dalmatiens im IX—XV Jahrhundert».

Αὐτόθι, σελ. 54, μνημονευτέον ἐν σχέσει πρὸς τὰ κύρια ἐν Αἰγύπτῳ ἑλληνικά ὀνόματα καὶ τὸ ἔργον τοῦ W. Spiegelberg, Aegyptische und griechische Eigennamen aus Mumienetiketten der römischen Kaiserzeit. Demotische Studien I. Leipzig 1901.

Σελ. 55. Ἡ διατριβὴ τοῦ A. Thumb, Die Griechischen Elemente des Armenischen ἔτυχεν σπουδαίας κριτικῆς ὑπὸ τοῦ A. Meillet ἐν τῷ ἀρμενικῷ περιοδικῷ «Banassêr» τόμ. Γ' (1901) σελ. 71—75.

Σελ. 64. Αἱ παραπομπαὶ εἰς Μικρογιαίννην εἶναι παρὰ Ἀ Μπούτουρα ἀνεπαρκεῖς. Γράφε Μικρογιαίννη (= Κα Μ. Περνὸ νῦν δὲ κυρία Kohlschütter), «Λατινικά» ἐν τῇ «Ἐστία» (περιοδικῷ Ἀθηνῶν) τοῦ 1891 (Β' ἑξαμηνία) σελ. 49—52 καὶ 65—68. Καὶ Μικρογιαίννη, «Γαλλικά» ἐν τῇ «Ἐστία» τοῦ 1892, (Β' ἑξαμηνία) σελ. 49—53.

Αὐτόθι, σελ. 65. Περὶ τῆς λέξεως ἄσπρος (= asper) ἰδὲ τὰ διεξοδικῶς γεγραμμένα ὑπὸ J. Psichari ἐν τοῖς Memoires de la Société de linguistique de Paris τόμ. ΣΓ' (1888) σελ. 312—5.

Αὐτόθι, σελ. 65. Τοῦ βιβλίου τοῦ G. Meyer, Neugriechische Studien III. Die lateinischen Lehnwörter im Neugriechischen μνημοτευτέα ἢ ἐκτενῆς κριτικὴ τοῦ H. Pernot, ἐν Vollmöller, Romanischer Jahresbericht, τόμ. Δ' (1895—1896) σελ. 451—356, ἔνθα πλεῖσται προσθῆκαι ἐπιφέρονται εἰς τὴν ἀναγραφὴν τοῦ G. Meyer.

Αὐτόθι, σελ. 65. Προκειμένου περὶ τοῦ ἄρθρου τοῦ P. Kretschmer, Lateinische und romanische Lehnwörter im Neugriechischen προσθετέα καὶ τὰ ἀνακοινούμενα ὑπὸ K. K[rumbacher] ἐν Byzantinische Zeitschrift, τόμ. Ζ' (1898) σελ. 654.

Αὐτόθι, σελ. 65. Προκειμένου περὶ νομισματικῶν λέξεων εἰλημμένων ἐκ τῶν ῥωμανικῶν γλωσσῶν καὶ τῆς λατινικῆς ἰδὲ τὸ σπουδαῖον ἄρθρον τοῦ I. Σβορώνου, «Βυζαντιὰ Νομισματικὰ ζητήματα» ἐν τῇ Διεθνείᾳ Ἐφημερίδι τῆς Νομισματικῆς Ἀρχαιολογίας, τόμ. Β' (1899) σελ. 341—402 (ὄθεν καὶ εἰς ἴδιον τεῦχος).

Σελ. 65—66. Περὶ τοῦ καπετάνιος καὶ τῆς παραγωγῆς τούτου ἰδὲ καὶ A. N. Jannaris, Historical Greek Grammar παραγρ. 122.

Αὐτόθι, σελ. 66. Περὶ τῶν λέξεων καμάρρα — βίζιτα — μπράτσο ἰδὲ

τὰ ὑπὸ τοῦ Ψυχάρη δημοσιευθέντα ἐν τῇ Ἀθηναϊκῇ ἐφημερίδι «Νουμ.ᾶ» χρονιά Γ' (1905), ἀριθ. 142 (3 τοῦ Ἀπριλ.) σελ. 3—5 (ιδὲ προχειρότερον Ψυχάρη, Ρόδα καὶ Μῆλα. Τόμ. Ε'. Μέρος Β'. Παρίσι 1909, σελ. 99—107, ὅπου καὶ περὶ τῆς λέξεως: μπαξές).

Αὐτόθι, σελ. 66. Προκειμένου περὶ τοῦ ἄρθρου τοῦ Ἰ. Βασιάδου ἡ παραπομπὴ ὀρθότερον ἔχει ὡς ἐξῆς: «Περὶ τῆς λέξεως σύγκελλος — πρωτοσύγκελλος» ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» Κωνσταντινουπόλεως τόμ. ΙΕ' (1895—1896). σελ. 408.

Αὐτόθι, σελ. 66. Περὶ τῆς λέξεως Ῥωμαῖος, Ῥωμιός ιδὲ τὰ σημειωθέντα ὑπὸ Γ. Σωτηριάδου ἐν τῇ ἐφημερίδι «Ἀκρόπολις» τῆς 5 Αὐγούστου 1901 ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἀργύρη Ἑφταλιώτη [=Κλεάνθους Μιχαηλίδου] «Ἱστορία τῆς Ῥωμιοσύνης» (Ἐν Ἀθήναις 1901). Ὁ Σωτηριάδης ἐλέγχει τὴν χρῆσιν τῆς λέξεως Ῥωμιός = Ἕλληνας, Ῥωμιοσύνη = Ἕλληνισμός. Κατὰ τῆς ιδέας ταύτης καὶ ὑπὲρ τῆς χρήσεως τοῦ Ἑφταλιώτη ἐγράφη τὸ ἄρθρον τοῦ Κ. Παλαμᾶ, ὅπερ προχειρότερον καὶ μετὰ προσθηκῶν εὕρισκει τις ἐν τῷ βιβλίῳ τούτου: «Γράμματα» τόμ. Β' (Ἀθήνα 1907) σελ. 121—132. Ἐπηκολούθησεν ἐν τῇ ἐφημερίδι «Ἀγῶνι» τὸ ἄρθρον τοῦ Ν. Γ. Πολίτου: «Ἕλληνας ἢ Ῥωμιόν», ὅπερ ἐξεδόθη καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει, ἐν Ἀθήναις 1901. Ἐν τέλει μνημονευτέον τὸ ἄρθρον τοῦ Ψυχάρη: «Ῥωμιός καὶ Ῥωμιοσύνη», ὅπερ ἐξεδόθη ἐν σελ. 39—51 τῆς συλλογῆς «Ρόδα καὶ Μῆλα». Τόμ. Α', Ἀθήνα 1902. (Πρβλ. καὶ τὰ τοῦ Ψυχάρη ἐν Revue Critique d'histoire et de littérature, ΔΕ' ἔτος, ἀριθ. 36, τῇ 9 Σεπτεμβρίου 1901, σελ. 195).

Σελ. 67. Περὶ τῶν λατινικῶν κατκλήξεων ἐν τῇ νεοελληνικῇ ιδὲ καὶ Ν. Dossios, «Beiträge zur neugriechischen Wortbildungslehre». Zürich 1879 (καίτοι ὁ συγγραφεὺς δὲν διαγινώσκει τὴν λατινικὴν ἀπόρροϊαν τῶν καταλήξεων τούτων).

Σελ. 69—82. Ἐδεῖ νὰ γίνῃ λόγος καὶ περὶ τῶν σχέσεων τῆς Ἑλληνικῆς πρὸς τὴν γλωσσάν τῶν Καταλωνίων, περὶ οὗ ιδὲ τὸ ἄρθρον τοῦ Α. Rubió y Lluch, La lengua y la cultura catalanas en Grecia en el siglo XIV ἐν τῷ Homenje á Menéndez y Pelago en el anno vigesimo de sua profesorado. Madrid 1899.

Σελ. 69. Τοῦ βιβλίου τοῦ G. Meyer, Neugriechische Studien 2. μνημονευτέα ἢ κριτικὴ ὑπὸ Α. Thumb ἐν Litterarisches Zentralblatt τοῦ 1894 σελ. 1736—1738.

Σελ. 76. Εἰς τὴν σχετικὴν βιβλιογραφίαν πρὸς τὰ ζητήματα τῆς ἐπιδράσεως τῶν Ῥωμανικῶν γλωσσῶν ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς προσθετέον καὶ τὸ βιβλίον τοῦ Gustav Körting, Neugriechisch und Romanisch. Ein Beitrag zur Sprachvergleichung. Ἐν Βερολίνῳ 1896, σελ. 165, εἰς 8ον. Πρβλ. καὶ τὰς κριτικὰς περὶ τούτου ὑπὸ Η. Pernot, ἐν Revue Critique τοῦ 1897, β' ἐξαμηνία, σελ. 105—107 καὶ Vollmöller, Romanischer Jahresbericht, τόμ. Δ' (1895—1896) σελ. 356—8.

Αὐτόθι, σελ. 76. Προκειμένου περὶ τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων τῆς κάτω Ἰταλίας, τῆς καταγωγῆς καὶ τῆς γλώσσης αὐτῶν, μνημονευτέα ἐκ τῆς ἐκτεταμένης σχετικῆς βιβλιογραφίας αἱ ἐξῆς διατριβαί: Astorre Pelegrim, Il dialetto grecocalabro di Bova. Torino e Roma 1880.—Ettore Capialdi—Luigi Bruzzano,

Racconti greci di Roccaforte. Τεύχη δύο. Monteleone 1885—1886. — Vito P. Palumbo, Ποεσίαι βοτημέναι ἴν γρηκά. Traduzioni in greco-salentino per le nozze Peschiulli-Palmentola. Parigi 1885. (Τῶν δύο τούτων ἔργων πρόκειται μοι κριτικὴ τοῦ G. Morosi ἐν ἰδίῳ τεύχει ἄγνωστον πόθεν ἀποσπασθέντι). — Krumbacher, Griechen im heutigen Italien, ἀποτύπωμα ἐκ τῶν «Münchener neueste Nachrichten» τῆς 14 φεβρουαρίου 1891, (ἄριθ. 73), προχειρότερον τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐν Krumbacher, Populäre Aufsätze, σελ. 65—73 καὶ 376—377. — Gustavo Meyer, «Alcune aggiunte all' articolo del Morosi sull' elemento Greco nei dialetti dell' Italia Meridionale (Arch. XII, 76 sgg.), ἐν τῷ «Archivio Glottologico Italiano» τόμ. IB' (1890—1891) σελ. 137—140 (ἐν σελ. 137—138 γίνεται λόγος καὶ περὶ τῆς λέξεως γασμοῦλος-βασμοῦλος περὶ ἧς ἄλλαι βιβλιογραφικαὶ σημειώσεις πρόκεινται κατωτέρω σελ. 9).

Ἐπίσης μνημονευτέα τὰ ἐξῆς ἄρθρα: Prince L.-L. Bonaparte, Linguistic Islands of the Neapolitan and Sicilian provinces of Italy, still existing in 1889. Hertford 1890, σελ. 32, ἀπόσπασμα ἐκ τῶν Transactions of the Philological Society (ἀνάλυσις τῆς διατριβῆς ὑπὸ G. Meyer, Zeitschrift für romanische Philologie τόμ. IE', σελ. 546 κ. ἐ.). — Tozer, The Greek-speaking Population of Southern Italy, ἐν τῇ Journal of Hellenic Studies τόμ. I' (1889) σελ. 11—42. — A. Pellegrini, Nuovi saggi romaiici di terra d'Otranto ἐν τῷ Supplementi periodici del' Archivio glottologico Italiano τοῦ 1895, σελ. 1—96. — Salvatore Mele, L'Ellenismo nei dialetti della Calabria media. Monteleone, T. Rano 1891 (ἐνθα περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς ἐλληνικῆς ἐπὶ τῶν διαλέκτων τῆς κάτω Ἰταλίας) — Mgr. De Grutars, Les Italo-Grecs. Leur langue et leur origine ἐν τῷ Le Musée Belge τόμ. A' (1897) σελ. 1—18, 34—48, καὶ τόμ. B' (1898) σελ. 267—280, καὶ τόμ. Γ' (1899) σελ. 236—245. (Πραγματεύεται περὶ τῶν Ἑλληνοϊταλῶν τῆς Κάτω Ἰταλίας καὶ τῆς Κορσικῆς. δυστυχῶς ὁ συγγραφεὺς δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν προγενεστέραν βιβλιογραφίαν. Πρβλ. καὶ τὰ σημειωθέντα ὑπὸ K. K[rumbacher] ἐν Byzantinische Zeitschrift τόμ. ΣΤ' (1897) σελ. 617—618. — B. Παλούμπου, «Περὶ τῆς ἐν τῇ νοτίᾳ Ἰταλίᾳ Ἑλληνοσαλεντινῆς ἀποικίας», ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν «Παρνασσοῦ» τόμ. A' (1896) σελ. 23—48 (Πρβλ. τὸ περιοδικὸν «Τὰ Ὀλύμπια» τόμ. A', 1896, σελ. 228—230). — V. D. Palumbo, Biblioteca popolare Greco-Salentina. Antologia di canti e conti Calimora 1896 (ιδὲ καὶ περιοδ. «Ὀλύμπια» τόμ. A', 1896, σελ. 247 «Ἑλληνοσαλεντινὰ τραγούδια»).

Ἐν τέλει μνημονευτέον τὸ λίαν ἐνδιαφέρον ἄρθρον τοῦ Π. Καρολίδου, «Οἱ ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ Ἑλληνοαλβανοὶ» ἐν τῷ περιοδικῷ Ἀθηνῶν «Ἑλληνισμός» τόμ. Ζ' (1904) σελ. 81—88, 176—183, 354—357, 416—433, 481—488, 569—574, 939—942. Ἰδὲ καὶ τὰ λεγόμενα κατωτέρω περὶ τῶν σχέσεων Ἑλληνικῆς καὶ Ἀλβανικῆς.

Σελ. 76. Περὶ τῆς γλώσσης τῶν ἐν Κορσικῇ Ἑλλήνων ιδὲ τὸ βιβλίον τοῦ Φάρδου, Ἱστορία τῆς ἐν Κορσικῇ Ἑλληνικῆς ἀποικίας. Ἐν Ἀθήναις 1888 (περὶ τῆς γλώσσης ἰδίᾳ σελ. 166 κ. ἐ.). — Ἰδὲ καὶ τὰ σημειωθέντα ὑπὸ Hoefler ἐν Globus, 1891, σελ. 135. — P. Stephanopoli, Histoire des Grecs en Corse.

Paris 1901.—Θ. Ν. Φιλαδελφέως, ἐν Ἀρμονίᾳ τόμ. Β' (1901) σελ. 169.—Ἴδὲ καὶ τὴν προμνημονευθεῖσαν ἐργασίαν Mgr. De Groutars).—Ἐπίσης ἰδὲ καὶ Échos d'Orient.

Αὐτόθι, σελ. 76, ἀναγραφτέον καὶ τὸ ἄρθρον τοῦ P. Rolla, Gli elementi greci nei dialetti Sardi. Palermo, Giliberti 1895, σ. 31. Ἐπίσης M. L. Wagner, Gli elementi del lessico Sardo. Ἐν τῷ Archivio Storico Sardo, τόμ. Γ' (1907) σελ. 370—419.

Σελ. 77. Τοῦ βιβλίου τοῦ D. Hesseling (Les mots maritimes empruntés par les Grecs aux langues romanes) μνημονευτέα ἐνταῦθα ἢ ἀξιόλογος κριτικὴ τοῦ K. Dieterich ἐν τῷ Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Literaturen, τόμ. PIB' σελ. 226—228, καὶ ἡ κριτικὴ τοῦ A. Thumb ἐν Indogermanische Forschungen, Anzeiger IA', 1, σελ. 99—102 ὡς καὶ ἡ τοῦ G. Wartenberg ἐν τῇ Wochenschrift für klassische Philologie τόμ. KA' (1904) ἀριθ. 10, σελ. 266 κ. ἐ. καὶ ἡ τοῦ O. B[lock] ἐν Revue des Études Grecques τόμ. IZ' (1904) σελ. 286—287.—Πλὴν ὑλικὸν πλεῖστον σχετικὸν πρὸς τὸ τοῦ βιβλίου τοῦ Hesseling περιέχει τὸ τοῦ «Λεωνίδα Παλάσκα, Γαλλοελληνικὸν λεξικὸν τῶν Ναυτικῶν ὄρων καὶ τῶν ὄρων τῶν συναφῶν ἐπιστημῶν ταξινομηθὲν καὶ συμπληρωθὲν ὑπὸ Μιχαήλ Γούδα». Ἐν Ἀθήναις 1898—1908.

Αὐτόθι, σελ. 77. Περὶ τῶν φραγκικῶν λέξεων τῶν κειμένων ἐν μεσαιωνικοῖς Κυπριακοῖς μνημείοις ἰδὲ καὶ τὰ ἐξῆς δημοσιεύματα: Κ. Σάθα: Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη, τόμ. Β. Χρονογράφοι Βασιλείου Κύπρου (Νεόφυτος Ἐγκλειστος, Ἐπιστολαὶ Γερμανοῦ Πατριάρχου, Γρηγορίου Πάπα, Μαρτύριον Κυπρίων, Λεόντιος Μαχαρᾶς, Γεώργιος Βουστρώνιος). Ἐν Βενετίᾳ 1873. Ἐν τῷ προλόγῳ πλεῖστα γλωσσικά. Ἐν σελ. 597—637 πλούσιον γλωσσάριον. — E. Miller et C. Sathas, Λεοντίου Μαχαρᾶ Χρονικὸν Κύπρου. Chronique de Chypre. (Publication de l'École des langues Orientales vivantes. IIe Série. Vol. II). Paris 1882. Ἐν τέλει σελ. 407—31 πλούσιον γλωσσάριον, ἐν ᾧ δι' ἀστερίσκου σημειοῦνται αἱ ξενικῆς ἀπορρέουσας λέξεις.—Ἐπίσης ἐν ταῖς διατριβαῖς τοῦ Σίμου Μενάρδου, «Περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν Κυπρίων» (ἐν τῇ Ἀθηνᾶ τόμ. ΙΣΤ', 1904, σ. 257—294 καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει), «Ἡ Ρήγαινα» (ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος τόμ. ΣΤ' σ. 117—148, ὅθεν καὶ εἰς ἴδιον τεῦχος, 1903), «Τὸ τοπωνυμικὸν τῆς Κύπρου» (ἐν Ἀθηνᾶ τόμ. ΙΗ', 1907, σ. 315—421, ἰδίως ἐν σελ. 402 κ. ἐ. τοπωνυμικὰ ἐκ Φράγκων κληροδοτηθέντα) καὶ δὴ «Θρηῆνος τῆς Κύπρου» (ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογ. Ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος, τόμ. ΣΤ', σελ. 405—432), ἐνθα ἐν τέλει γλωσσάριον ἐρμηνεύον πύλλας φραγκικὰς λέξεις ἐν τῷ κειμένῳ ἀπαντώσας. Μνημονευτέα ἐνταῦθα καὶ ἡ ἐν τῇ ἐφημερίδι «Ἀγῶνι» καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει δημοσιευθεῖσα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Γ. Ν. Χατζιδάκι κρίσις τοῦ τοπωνυμικοῦ τῆς Κύπρου τοῦ Σίμου Μενάρδου (Ἐν Ἀθήναις 1907). Ἐν τέλει μνημονευτέα Ἀθ. Α. Σακελλαρίου, Τὰ Κυπριακὰ ἦτοι γεωγραφία, ἱστορία καὶ γλῶσσα τῆς νήσου Κύπρου ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον. Τόμοι δύο (ἐν Ἀθήναις 1890—1891), ἐξ ὧν ὁ δεύτερος: «Ἡ ἐν Κύπρῳ γλῶσσα» περιέχων ἐν τέλει σελ. 876—80 καὶ πλουσίαν ἀναγραφὴν ὑπὸ τὸν τίτλον: «Αἱ σπανιώτεροι ξενικαὶ λέξεις αἱ

ἐν ταῖς Κυπριακοῖς κειμένοις ἐν τῷ τόμῳ τούτῳ ἀπαντῶσαι». Πολλὰ τῶν γλωσσικῶν τούτων τοῦ Ἀθ. Α. Σακελλαρίου (ὅστις καὶ πρότερον εἶχεν ἐκδώσει «Κυπριακά» τόμ. Α' καὶ Γ' ἐν Ἀθήναις 1855 καὶ 1868) ἐπανορθοῖ δεόντως ὁ Σῆμος Μενάρδος ἐν τῇ καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀθ. Μπούτουρα μνημονευομένη διατριβῇ: «Γαλλικαὶ μεσαιωνικαὶ λέξεις ἐν Κύπρῳ» ἐν τῇ «Ἀθηνᾶ» τόμ. ΙΒ' (1900) σελ. 360—84. (Ἰδιαιτέρως περὶ τινῶν ξένων λέξεων τοῦ Χρονικοῦ τοῦ Μαχαίρα καὶ τοῦ Βουστρωνίου ἰδὲ τὴν κατωτέρω σημειωμένην ἐργασίαν τοῦ G. Meyer). — M. Dercsenyi, Ἱστορία τῆς Κυπριακῆς διαλέκτου ἀπὸ τῶν ἀρχαιτάτων χρόνων μέχρι τῆς συγχρόνων περιόδου (οὐγγριστί). Ἐν Βουδαπέστη 1902. (Περὶ ταύτης ἰδὲ καὶ τὰ σημειωθέντα ὑπὸ R. V[ári] ἐν Byzantinische Zeitschrift, τόμ. ΙΒ', 1903, σ. 651—2).

Σελ. 78. Περὶ τῶν λέξεων τοῦ Χρονικοῦ τοῦ Μορέως καὶ ἐν γένει περὶ τοῦ ξενικοῦ γλωσσικοῦ στοιχείου ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς φεουδαρχικοὺς ταύτης χρόνους ἰδὲ τὰ σημειωθέντα ὑπὸ K. Hopf, De historiae ducatus atheniensis fontibus. Ἐν Λειψία 1852. Ἐπίσης τὰ ὑπὸ Rudolf von Scala. I. Das Griechentum seit Alexander dem Grossen. (V. Band. (I. Hälfte) H. F. Helmolts: Weltgeschichte). Ἐν Λειψία καὶ Βιέννη 1904, σελ. 103. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἰδὲ John Schmitt, The Chronicle of Morea (Ἐν Λονδίῳ 1904). Καὶ ἐν τῷ προλόγῳ τούτου σποράδην πολλὰ γλωσσικὰ καὶ ἐν σελ. 599—622 πλούσιον γλωσσάριον, εἰς ὃ ἰδὲ παρατηρήσεις τοῦ D. C. Hesselting ἐν Byzantinische Zeitschrift, τόμ. ΙΔ' (1905) σελ. 291—293. Πρβλ. καὶ τὰς περὶ τῆς ἐκδόσεως ταύτης τοῦ J. Schmitt κριτικὰς τοῦ Mg [=Mondry Beaudouin] ἐν τῇ Revue Critique τόμ. ΝΗ' (1904), ἀριθ. 28 (β' ἐξαμήνου) σελ. 28 κ. ἐ. καὶ τὴν τοῦ Aug. Heisenberg ἐν Deutsche Literaturzeitung τόμ. ΚΕ' (1904), ἀριθ. 31, σελ. 1935 κ. ἐ. — Ἰδιαιτέρως περὶ τῆς λέξεως ριζικόν, ἥτις κατ' ἐπανάληψιν κεῖται ἐν τῷ Χρονικῷ τοῦ Μορέως καὶ ἐν ἄλλοις μεσαιωνικοῖς κειμένοις καὶ ἐν τῇ ζώσῃ γλώσσῃ ἀπαντᾷ, ἰδὲ τὴν διατριβὴν τοῦ J. Schmitt: Ριζικόν — rizico. Estratto dalla Miscellanea Linguistica in onore Gariadio Ascoli. Torino 1901, σελ. 14. (Πρβλ. καὶ τὰ παρατηρηθέντα περὶ τῆς διατριβῆς ταύτης ὑπὸ K. K[rumbacher] ἐν Byzantinische Zeitschrift, τόμ. ΙΑ', 1902, σελ. 225). Πρβλ. καὶ D. C. Hesselting ἐνθ' ἀνωτέρω σ. 293. — Περὶ δὲ τῆς λέξεως γασμοῦλος εἴτε βασμοῦλος, ἥτις ἐν διαφόροις μεσαιωνικοῖς κειμένοις ἀπαντᾷ, ἰδὲ τὴν μελέτην τοῦ [Δ. Θερεανοῦ], «Ὀλίγα περὶ τῆς λαλουμένης καὶ γραφομένης γλώσσης» ἐν τῇ «Νέα Ἡμέρα» (ἐφημερίδι Τεργέστης) ἀριθ. 957, τῆς 3/15 Ἀπριλίου 1893 (Πρβλ. K. K[rumbacher] ἐν Byzantinische Zeitschrift, τόμ. Γ', 1894, σελ. 202 καὶ K. Krumbacher, Geschichte der byzantinischen Literatur. Ἐν Μονάχῳ 1897, σελ. 838—πρβλ. καὶ τὴν ἑλληνικὴν μετάφρασιν ὑπὸ Γ. Σωτηριάδου, τόμ. Γ', σελ. 109). — Ὑπὸ σημείωσιν δὲ ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀ. Μπούτουρα μνημονευομένη μελέτη τοῦ H. F. Tozer: The Franks in the Peloponnese, δημοσιευθεῖσα ἐν τῇ Journal of Hellenic Studies, τόμ. Δ' (1883) σελ. 165—236, ὅθεν καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει, μετεφράσθη ἐν μέρει καὶ ἑλληνιστὶ ὑπὸ [Σπ. Π.] Λ[άμπρου]: «Οἱ Φράγγοι ἐν Πελοποννήσῳ ὑπὸ H. F. Tozer» ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐστία» τόμ. ΚΑ' (1886) σελ. 6—9, 22—26, 39—43.

Αὐτόθι, σελ. 78, σημειωτέον ὅτι ἡ ἑλληνιστὶ γεγραμμένη κριτικὴ τοῦ βι-

βλίου τοῦ H. Moritz (Die Zunamen bei den byzantinischen Historikern und Chronisten) ὑπὸ Συνόδῃ Παπαδημητρίου ἔχει καὶ α' μέρος ἐν τοῖς «Βυζαντινοῖς Χρονικοῖς» τόμ. Ε' (1898) σελ. 713—735, ὅπερ παραδόξως διέλαθε τὸν Ἀ. Μπούτουραν.

Αὐτόθι, σελ. 78. Τῆς σχετικῆς πρὸς τὸ Μεσαρεᾶ βιβλιογραφίας ἡ παράστασις ἀκριβέστερον ἔχει ὡς ἐξῆς: Ἀ. Μηλιαράκι, «Μεσαρεᾶ. Ἱστορικαὶ ἔρευναι περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου ὡς γεωγραφικοῦ». Ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος, τόμ. Δ' (1892—1895) σελ. 423—4. (Τὸ ἄρθρον ἐγράφη ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν γραφέντων περὶ τῆς ἐτυμολογίας τῆς λέξεως ὑπὸ Γ. Ν. Χατζιδάκι: «Περὶ Ἰκαρίας διαλέκτου» ἐν τῇ Εἰκοσιπενταετηρίδι τῆς καθηγεσίας Κ. Σ. Κόντου καὶ τανῦν προχειρότερον ἐν Γ. Ν. Χατζιδάκι, Μεσαιωνικὰ καὶ Νέα Ἑλληνικά, τόμ. Β', σελ. 396—460). Εἰς ἀπάντησιν δὲ τοῦ ἄρθρου τοῦ Ἀ. Μηλιαράκι ἔγραψεν ὁ Γ. Ν. Χατζιδάκις: «Περὶ τοῦ ἐτύμου τῆς λέξεως Μεσαρεᾶς» ἐν Ἀθηνᾶ, τόμ. ΣΤ' (1894) καὶ ΙΒ' (1900) καὶ τανῦν προχειρότερον ἐν Γ. Ν. Χατζιδάκι, Γλωσσολογικαῖς Μελέταις, τόμ. Α', σελ. 115—179. — Ἐνταῦθα πρέπει νὰ μνημονευθῶσι καὶ ἕτεραι ἐργασίαι τοῦ Ἀ. Μηλιαράκη, ἐν αἷς ἀνεζήτησε τὴν ἐτυμολογίαν γεωγραφικῶν τινῶν ὀνομάτων ἐν τῇ ἰταλικῇ, ἥτοι: «Πόθεν ἡ λέξις Δασκαλειὸ ὡς γεωγραφικὸν ὄνομα» ἐν τῇ «Ἐστία», τόμ. Α' τοῦ 1890 σελ. 43—44, καὶ «Πόθεν τὸ κοινὸν γεωγραφικὸν ὄνομα Νειμπουργιῶ, Νειμπουργιός, Ἐμποργιός, Ἐμπορεῖον» αὐτόθι τόμ. Α' τοῦ 1891, σελ. 409—411 καὶ «Καραγάτζ ἢ Πόρτο Λαγὸ καὶ ἡ λίμνη Βίστονις» αὐτόθι τόμ. Α' τοῦ 1892 σ. 225—7.

Σελ. 79. Περὶ τοῦ γροικῶ ἰδὲ καὶ τὰ ὑπὸ M. Deffner ἐν τῇ «Νέα Ἑλλάδι» τοῦ 1874, ἀριθ. 4. — Ἐπίσης ἰδὲ καὶ G. Meyer, «Il dialetto delle chro-nache di Cipro di Leontio Machera e Giorgio Bustron [Estratto dalla Rivista di Filologia ed Istruzione Classica. Anno IV, Fascicolo V—VI, Novembre-Dicembre 1875]. Roma, Torino, Firenze 1875.

Αὐτόθι, σελ. 79. Περὶ τῆς λέξεως γάμπα (= altgriech. καμπή) ital. gamba) neugriech. γάμπα) ἰδὲ τὸ εἰδικὸν ἄρθρον τοῦ P. Kretschmer: «Spät-lateinisches gamba», ἐν τῷ Philologus, τόμ. Ι' (1901) σελ. 277—281. Περὶ τῆς λέξεως ἄντζα ἰδὲ Ἰ. Καλιτσουνάκιν ἐν Mitteilungen des Seminars für Orientalische Sprachen τόμ. ΙΒ' (1909) τμῆμ. β'. σελ. 174—176 (§ 13—18).

Αὐτόθι, σελ. 79. Περὶ τῆς λέξεως τσάγγα (τζάγγα, τζαγγίον κλ.) ἰδὲ τὸ ἄρθρον τοῦ G. Meyer, «Andar al Potamò. Sicil. unfern. Zanca» ἐν τῇ Zeitschrift für romanische Philologie τόμ. ΙΣΤ' (1892) σελ. 542 κ. ἐ. καὶ ἐσχάτως St. Novaković τὴν γαλλιστὶ συντεταγμένην πραγματείαν «Цегарь-Цыгарь — τζαγκάρης; τζάγγα — mestve» ἐν τῷ Archiv für slavische Philologie τόμ. 32 (1911) σελ. 383—387 καὶ τὴν περὶ ταύτης κρίσιν τοῦ Ἰ. Καλιτσουνάκι ἐν τῇ Βυζαντιδὶ τόμ. Β'. (1910—1911) σελ. 255—256.

Αὐτόθι, σελ. 79. Ἐν σχέσει πρὸς τὸ σεπτέμβρις ἰδὲ καὶ τὰ σημειωθέντα ὑπὸ Ἀ. Παπαδοπούλου-Κεραμέως ἐν τῷ Δελτίῳ τοῦ Ῥωσικοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, τόμ. ΤΜΓ', τεύχος Σεπτεμβρίου 1902, τμῆμα κλασσικῆς φιλολο-γίας, σελ. 423.

Σελ. 81. Μνημονευτέον, ὅτι ἡ διατριβὴ τοῦ R. Loewe (Altgermanische Ele-

mente der Balkansprachen ἐν τῇ Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung, τόμ. ΛΘ', νέας σειρᾶς ΙΘ', σ. 265 κ. ἐ.) περιέχει ἐρεῦνας περὶ τῶν μεσαιωνικῶν ἑλληνικῶν λέξεων βάνδον, τοῦφα, δροῦγγος, φλασκίον (νεοελληνικόν: φλασκή), βρούτις καθ' ἃ δηλοῖ καὶ ὁ Ἄ. Μπούτουρας, ἀλλ' ἔτι καὶ περὶ τῶν λέξεων: βρυδαλίχα, γρίβας, βοῦρτσα, γράβα (τζακωνικόν), λόχη, ἀνέμ.η. Ἰδιαιτέρως περὶ τῆς λέξεως δροῦγγος καὶ δρουγγάριος ἰδὲ τὸ ἄρθρον τοῦ Ю. Кулаковский, Друнгъ и Друнгарий ἐν τοῖς «Βυζαντινοῖς Χρονικοῖς» τόμ. Θ' (1902) σελ. 1 κ. ἐ.

Σελ. 82. Προσθετέον τὸ ἄρθρον τοῦ H. Schuchardt «Romanisch bast—» (ὅπερ κατὰ τὸν συγγραφέα προέρχεται ἐκ τοῦ βαστάζειν), ἐν τῇ Zeitschrift für Romanische Philologie, τόμ. ΛΓ', σελ. 339—46.

Αὐτόθι, σελ. 82. Περὶ τῆς γερμανικῆς λέξεως Kirche καὶ τῆς καταγωγῆς ταύτης ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ κυριακόν ἰδὲ τὰ διεξοδικῶς γεγραμμένα ὑπὸ τοῦ P. Kretschmer ἐν τῇ Zeitschrift für die vergleichende Sprachforschung, τόμ. ΛΘ' (ΙΘ' ν. σ.) (1906) σελ. 539—548 (Πρβλ. καὶ Byzantinische Zeitschrift, τόμ. I, 1901, σελ. 672 ἑτέρα βιβλιογραφία) ἰδὲ καὶ A. Th[umb] ἐν Literarisches Centralblatt τόμ. ΝΒ' (1901) σελ. 736 καὶ ἰδίᾳ Eb. Nestle ἐν Zeitschrift für deutsche Wortforschung τόμ. Β' (1902) σελ. 339 κ. ἐ.

Αὐτόθι σελ. 82. Μνημονευτέα ἡ διατριβὴ τοῦ A. Thumb «Zur Vorgeschichte von got. paida» (ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ βαίτη) ἐν τῇ Zeitschrift für Deutsche Wortforschung, τόμ. Ζ' (1906) σελ. 261—267.

Σελ. 91. Περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς σλαβικῆς ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ ταύτης ἐπ' ἐκείνην ἰδὲ καὶ τὴν διατριβὴν τοῦ P. Kretschmer: «Die slavische Vertretung von indogerm o». Ἐν τῷ Archiv für slavische Philologie τόμ. ΚΖ' (1905) σελ. 228—240.—Ἐπίσης ἰδὲ καὶ τὸ βιβλίον N. Εὐσταθίου, Ἡ ῥωσικὴ γλῶσσα ἐν τῇ λογοτεχνίᾳ αὐτῆς. Ἐν Ἀθήναις 1904.—Θ. Π. «Ἑλληνοσλαβικόν λεξιλόγιον ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ» ἐν τῷ περιοδικῷ Ἀθηνῶν «Ἑλληνισμός» τόμ. Η' (1905) σελ. 378—382.—Γ. Μπουκουβάλα, «Ἡ γλῶσσα τῶν ἐν Μακεδονίᾳ σλαβοφώνων», αὐτόθι, τόμ. Η' (1905) σελ. 906—915 καὶ Θ' (1906) σελ. 58—62.—Πολὺ κατωτέρα εἶναι καὶ οὐχὶ πάντοτε ἐπὶ βάσεων ἐπιστημονικῶν διάφορα σχετικὰ ἄρθρα δημοσιευθέντα ἐν ταῖς Ἀθηναϊκαῖς ἐφημερίσι «Πύρρος» καὶ «Μέγας Ἀλέξανδρος».

Περὶ δὲ τῶν λειψάνων τῆς Ἑλληνικῆς ἐν τῇ Νοτίῳ Ῥωσίᾳ ἰδὲ τὸ ἄρθρον τοῦ Θ. Βελλιανίτου, «Οἱ ἐν Ῥωσίᾳ Ἑλληνας» ἐν τῇ «Ἐστία» τοῦ 1893 (Β' ἔξαμηνία) σελ. 273—276.—Πρβλ. καὶ Brückner ἐν Archiv für Slavische Philologie τόμ. ΙΣΤ' (1894) σ. 253.

Αὐτόθι, σελ. 91. Περὶ τῶν σλαβικῶν λέξεων τῆς Λεσβιακῆς διαλέκτου ἰδὲ καὶ τὰ ὑπὸ A. Thumb ἐν Anzeiger τῶν Indogermanische Forschungen τόμ. ΛΒ' (1908) σελ. 33 κ. ἐ.

Σελ. 91. Προκειμένου περὶ τῆς λέξεως Μορέας καὶ τῆς ἑλληνικῆς ταύτης καταγωγῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Γ. Χατζιδάκι γεγραμμένων ἐπραγματεύθη καὶ ὁ Κ. Σαββόπουλος: «Μορεᾶς ἢ Μορηᾶς. Ἐξέτασις τοῦ ὀνόματος ὑπὸ ἱστορικὴν, ἐθνολογικὴν καὶ ἐτυμολογικὴν ἔποψιν» ἐν τῇ ἐφημερίδι Τριπόλεως τῆς Πελοποννήσου «Μορεᾶ» ἔτος 5' (1904) ἀριθ. 143, 144, 145.—

Ἐπίσης προσθετέα καὶ τὰ ὑπὸ Γ. Ν. Χατζιδάκι γεγραμμένα ἐν *Byzantinische Zeitschrift* τόμ. Β' (1893) σ. 283 (πρὸς ἃ πρβλ. καὶ Γ. Ν. Χατζηδάκι, *Μεσαιωνικά καὶ Νέα Ἑλληνικά*. Τόμ. Β', 1907, σ. 273 κ. ἐ.) καὶ ἐν «Ἀθηνᾶ» τόμ. Ε' (1893) σ. 549 καὶ τὸ ἐν *Byzantinische Zeitschrift* τόμ. Ε' (1896) σελ. 341—346 ἄρθρον: «Ὁ Μορέας oder τὸ Μόρεον?» (ιδὲ τὸ αὐτὸ ἑλληνιστὶ διεσκευασμένον καὶ ἐν Γ. Ν. Χατζιδάκι, *Γλωσσολογικαὶ Μελέται*. Τόμ. Α'. Ἐν Ἀθήναις 1901, σελ. 26—31) ἐν ἀντιθέσει τῶν γεγραμμένων ὑπὸ Σπυρ. Π. Λάμπρου ἐν τῷ *Δελτίῳ* τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος τόμ. Δ' (1892—1893) σ. 634—652 ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἑλληνικὰ ἔγγραφα ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Βενετίας ἐν οἷς καὶ ἔγγραφα Τούρκων ἀρχόντων ἑλληνιστὶ μετὰ καὶ παρεκδρομῆς περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Μορέως» καὶ σελ. 722: «Τὸ ὄνομα τοῦ Μορέως θηλυκόν».

Σελ. 92. Ἐν σχέσει πρὸς τὰς σλαβικὰς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ λέξεις μνημονευτέον καὶ τὸ ἄρθρον τοῦ Ю. Кулаковскій, *Славянское слово «плоть» въ записи византийцевъ* (= Ἡ σλαβικὴ λέξις «πλωτή» ἐν ταῖς βυζαντιναῖς χρονογραφίαις) ἐν τοῖς «*Βυζαντινοῖς Χρονικοῖς*», τόμ. Ζ' (1900) σελ. 107—112.

Αὐτόθι, σελ. 92. Περὶ τοῦ σλαβικοῦ δῆθεν ὀνόματος τῶν Ἰσακῶνων ιδὲ καὶ τὰ ὑπὸ Philippson σημειωθέντα ὑπὸ Petermanns *Mitteilungen. Ergänzungsheft IV 98* (1890) σελ. 37.

Αὐτόθι, σελ. 92. Περὶ τοῦ σέμπρος, ὅπερ προῆλθεν ἐκ τοῦ ἀρχαίου σερβικοῦ sebru, ιδὲ A. Thumb ἐν *Indogermanische Forschungen* τόμ. ΙΑ' (1903) σελ. 347—349 καὶ τὴν σπουδαιοτάτην μελέτην τοῦ αὐτοῦ «*Altgriechische Elemente des Albanesischen*» αὐτόθι τόμ. ΚΣΤ' (1909) σελ. 1—20.

Σελ. 93. Ἡ διατριβὴ τοῦ M. Vasmer, *Греко-славянскіе этюды* ἔχει καὶ τμῆμα μὴ ἀναγραφόμενον ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ Ἀθ. Μπούτουρα, δημοσιευθὲν ἐν *Извѣстія Отдѣленія Русскаго языка и словесности Императорской Академіи Наукъ* τόμ. ΙΑ' (1906), τμῆμα Β', σελ. 386—413 καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει (ἐνταῦθα καὶ περὶ τῆς λέξεως Σάββατον καὶ τῶν διαφόρων ταύτης τύπων, ὡσαύτως περὶ τῶν λέξεων τσέργα, λαγκάδιν, πέστροφα, πλιάτσικα, πλιάτσκα, ροῦμπος, σέμπρος, μπράτιμος). Ὁ αὐτὸς M. Vasmer πραγματεύεται περὶ τῶν λέξεων βάλλτος καὶ κουνάδι ἐν διατριβῇ «*Къ вопросу о славянскихъ заимствованіяхъ въ греческомъ языкѣ*» ἐν «*Живая Старина*» τόμ. Δ' (1906) σελ. 277—280.

Σελ. 93 κ. ἐ.: Προκειμένου περὶ τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων Ἑλληνικῆς καὶ Ἀλβανικῆς προσθετέον τὸ τοῦ Κ. Χριστοφορίδου, *Λεξικὸν τῆς Ἀλβανικῆς γλώσσης*. Ἐν Ἀθήναις 1904. — Τοῦ βιβλίου τοῦ G. Meyer: *Albanesische Studien* (1883) μνημονευτέα καὶ ἡ λίαν ἐνδιαφέρουσα κριτικὴ τοῦ Ν. Γ. Π[ολίτου] ἐν τῷ *Δελτίῳ* τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος, τόμ. Α', σελ. 728—731 (Ἐν ταύτῃ σημειοῦνται πρὸς τοῖς ἄλλοις τὰκόλουθα σχετικὰ ἔργα: W. M. Leake, *Of the Albanian language (Researches in Greece)*. London 1814. — G. Crispi, *Memoria sulla lingua albanese*. Palermo 1831. — Κ. Χ. Βάμβρα, *Περὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνοαλβανῶν καὶ ἰδίως περὶ τῶν εἰς Ἑλλάδα μεταναστευσάντων ἐν τῷ Α' τόμῳ* (τοῦ 1877) τοῦ «*Παρνασσοῦ*» σελ. 19—27. — Κ. Χ. Βάμβρα, *Ὀλίγα περὶ τῆς Ἀλβανικῆς γλώσσης*, αὐτόθι, τόμ. Γ' (1879)

σελ. 286—298).—'Επίσης προθετέα καὶ I. A. Κουλουριώτου, Ἀλβανικὰ πάρεργα. Ἐν Ἀθήναις 1883.—Χρ. Χριστοβασίλη, «Ἡ Ἠπειρος ἔθνογραφικῶς καὶ ἔθνολογικῶς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον» ἐν τῷ περιοδικῷ Ἀθηνῶν «Ἑλληνισμός» τόμ. Ζ' (1905) σελ. 17—33, 140—146, 205—208, 444—451, 497—502.

Περὶ τῶν ἀλβανικῶν ἐπωνύμων καὶ τοπωνυμιῶν τῆς Ἄνδρου, Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας καὶ Κεφαλληνίας ἰδὲ τὰς ἐξῆς ἐργασίας τοῦ Ἀ. Μηλιαράκι: Ὑπομνήματα περιγραφικὰ τῶν Κυκλάδων νήσων κατὰ μέρος. Ἄνδρος, Κέως. Ἐν Ἀθήναις 1880.—Γεωγραφία πολιτικὴ νέα καὶ ἀρχαία τοῦ νομοῦ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας... Ἐν Ἀθήναις 1886.—Γεωγραφία πολιτικὴ νέα καὶ ἀρχαία τοῦ νομοῦ Κεφαλληνίας... Ἐν Ἀθήναις 1890.—Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ τοπωνυμικὰ ἐξ Ἀλβανικῶν ἐπωνύμων κλ. τῆς Ἑλλάδος καθ' ὅλου ἰδὲ Κ. Ν. Σάθα, Μνημεῖα τῆς Ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, τόμ. Δ' (Ἐν Παρισίοις 1882) σελ. I κ. ἐ.—Ἰδιαιτέρως περὶ τῆς ἀλβανικῆς καταλήξεως—εἷα ἐν τοπωνυμικοῖς ἰδὲ τὰ σημειωθέντα ὑπὸ Κ. Ν. Ἀμαντου ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἀθηνᾶ» τόμ. KB' (1910) σελ. 204.

Σελ. 94. Περὶ τῶν ἑλληνικῶν λέξεων ἐν τῇ Βουλγαρικῇ ἰδὲ τὴν διατριβὴν τοῦ D^r St. Romansky, «Lehnwörter lateinischen Ursprungs im Bulgarischen». Ἐν Λειψία 1909 (Sonderabdruck aus dem XX Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache zu Leipzig) σελ. 89—134. Ἐν αὐτῷ πλεῖσται λέξεις καὶ δὴ λατινικῆς καταγωγῆς, ἃς δ' ὁμως παρέλαβον οἱ Βούλγαροι παρὰ τῶν Βυζαντινῶν καὶ Ἑλλήνων (π. χ. april = ἀπρίλκ, aspra = ἀσπρα, avgust = ἀβγυστκ, fasul = φασγύлк = φασούλι, guna = γύνα = γούνα, kamare = κάμαρα = καμάρα, kanata = κανατα, kandilo = κανδήλο = κανδήλα, κανδήλι, litra = λίτρα, majstor = μάϊсторк = μαΐστωρ, marulja = μαργύлк = μαρουλι, mramor = μράморк = μάρμαρον, mule = μύλε = μουλάρι, patja = πάτα = πάθημα, raso = ρασо = ράσον, rus = ρυск = ρούσσοσ, varka = βάρκα = βάρκα, κλ. κλ.). Ἐπίσης αὐτόθι, σελ. 94, μνημονευτέα ἢ περὶ τῶν ἐν τῇ βουλγαρικῇ ἑλληνικῶν λέξεων ἐργασία τοῦ A. Kalina ἐν Materialy do historyi jazyka bulgarskiego... Τόμ. ΙΑ' καὶ ΙΕ' (1891—1892). Τέλος μνημονευτέα ἢ ἐργασία τοῦ S. Argiron, Περὶ τῆς κατ' οἶκον βουλγαρικῆς γλώσσης (къмв българските тайни езици) ἐκδεδομένη βουλγαριστι ἐν Sbornik izd. blg. knižovno družestvo ἐν Σοφία 1901, καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει.

Αὐτόθι, σελ. 94. Περὶ τοῦ βουλγαρικοῦ Plovdiv = Φλιππούπολις, αἱ σχετικαὶ παραπομπαὶ ἔχουσιν ὧδε: Kaľužniacki, Zur Geschichte der bulgarischen Benennung der Stadt Philippopol ἐν τῷ Archiv für Slavische Philologie τόμ. ΙΣΤ' (1894) σελ. 594—596 καὶ Const. Jireček, Zum Namen Plovdiv oder Plovdiv αὐτόθι σελ. 596—600 (πρβλ. καὶ K. K [rumbacher] ἐν Byzantinische Zeitschrift, τόμ. Δ', 1895, σελ. 188).

Σελ. 94. Περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς ἑλληνικῆς ἐπὶ τῆς ρουμανικῆς ἰδὲ τὴν διατριβὴν τοῦ Kr. Sandfeld Jensen, Rumaenske Studier I. Infinitiv og udtrykkene derfori Rumaensk og Balkansprogene en Sammenlignende undersogelse. København 1900, σελ. 135, εἰς 8-ον.

Σελ. 96. Περὶ τῶν ἀλβανικῶν *štiaz* (= Funken) προερχομένου ἐκ τοῦ ἐλληνικοῦ ἰστιά, στιά (= ἐστία) καὶ *šaktisem* (= bin ausser mir) προερχομένου ἐκ τοῦ ἐλληνικοῦ σαστίζω ἰδὲ τὰ γεγραμμένα ὑπὸ Α. Thumb ἐν τῇ *Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung*, τόμ. ΛΣΤ' (τῆς νέας σειρᾶς ΙΣΤ') σελ. 186—188.

Σελ. 100. Περὶ τουρκικῶν τινῶν καὶ δὴ ἀραβικῶν λέξεων ἀπαντωσῶν ἐν τῷ μεσαιωνικῷ ἔπει τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα ἰδὲ τὴν διατριβὴν τοῦ Π. Καρολίδου: «Σημειώσεις κριτικαί, ἱστορικαὶ καὶ τοπογραφικαὶ εἰς τὸ ἔπος «Ἀκρίταν» (Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου). Ἐν Ἀθήναις 1906. Αὐτόθι, σελ. 100, ἀναγραπτέα καὶ τὰ ἐν *Byzant. Zeitschrift* τόμ. ΙΒ' (1903) σελ. 530—532, σημειούμενα ὑπὸ Η. Gelzer—Dr Mordtmann ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐρμηνεῖαν τουρκικῶν λέξεων ἐν τισὶν ἐγγράφοις τῆς Ἀγιορειτικῆς μονῆς τοῦ Ζωγράφου.

Αὐτόθι, σελ. 100, δύναται τις νὰ σημειώσῃ τὰ ἐπ' ἐσχάτων δημοσιευθέντα φροντίσματα τοῦ πατρὸς Louis Rozevalle S. J.: *Les emprunts turcs dans le grec vulgaire de Roumélie et spécialement d'Andrinople* (Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς *Journal Asiatique* 1911, Paris 1912) καὶ τὸ ὑπὸ τὸν αὐτὸν τίτλον ὑποβληθὲν ὑπόμνημα εἰς τὸ Διεθνὲς ἐν Ἀθήναις συνέδριον τῶν Ἀνατολιστῶν (τμήμα ΧΙϷ) δημοσιευθὲν ἐν τοῖς *Mélanges de la Faculté Orientale Beyrouth* τόμ. V², σελ. 571—588, ὅθεν καὶ εἰς ἴδιον τεῦχος.

Ἐν τέλει μνημονευτέα περὶ τῶν ξένων λέξεων τῶν ἐν τῷ ἰδιώματι τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν τῆς Θρακῆς τὰ σημειωθέντα ὑπὸ Μ. Vasmer ἐν τόμ. ΝΖ' (1907) σελ. 400—406, ἐν κριτικῇ τοῦ βιβλίου τοῦ Στ. Ψάλτη (Θρακικὰ ἢ μελέτη περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος τῆς πόλεως Σαράντα Ἐκκλησιῶν. Ἀθήνησι 1905), ἐν ἣ κριτικῇ καὶ περὶ τοῦ πέστροφα. — Περὶ τῶν ξένων λέξεων ἐν Κεφαλληνίᾳ ἰδὲ καὶ τὰ γεγραμμένα ὑπὸ Π. Λωρεντζάτου ἐν «Ἀθηνᾶ» τόμ. ΙΣΤ' (1904) σελ. 189 κ. ἐ. — Περὶ τινῶν ξένων λέξεων ἐν Ἡπείρῳ ἰδὲ Γ. Χρ. Χασιώτου, *Συλλογὴ τῶν κατὰ τὴν Ἡπειρον δημοτικῶν ἁσμάτων* (Ἐν Ἀθήναις 1866) καὶ Π. Ἀραβαντινοῦ, *Συλλογὴ δημοδῶν ἁσμάτων τῆς Ἡπείρου* (Ἐν Ἀθήναις 1880).

Καὶ ὡς κατακλείς μνημονευτέα τὰ δύο βιβλία τοῦ Π. Κομνηνοῦ, *Λακωνικά* (Ἐν Ἀθήναις 1896—1898) καὶ *Ἀρκαδικά* (ἐπίσης ἐν Ἀθήναις, ἀτελές). Ἐν αὐτοῖς πλεῖστα ὅσα περὶ τῶν σχέσεων τῶν ξένων γλωσσῶν πρὸ τὴν ἐλληνικὴν.

Ἐν Ἀθήναις 1910.

Ἐν Μονάχῳ 1912.

Νίκος Α. Βένης.

В. В. Латышевъ, Страданіе св. Георгія, приписываемое Θεοδору Дафнопату, — нынѣ впервые изданное В. В. Латышевымъ. Православный Палестинскій Сборникъ, выпускъ 59-ый (окончаніе). С.-Петербургъ. 1911.

О первой, бѣльшей части этого новаго труда уважаемаго ученаго (Двѣ рѣчи Θεοδора Дафнопата, Прав. Палест. Сборн., тотъ же выпускъ) мы дали свой отзывъ въ Журналѣ Министерства Нар. Просв. Настоящимъ изданіемъ этотъ трудъ заканчивается, послѣ того какъ издателю